

Πολυπολιτισμικότητα

ΠΜΣ «Σχολική Ψυχολογία», Κατεύθυνση: Σχολική Ψυχολογία
Μάθημα: Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία στην σχολική κοινότητα
Χειμερινό εξάμηνο 2020-2021

Άννα Αδαμίδου

Λεωνίδας Αρμάος

Τόνια Αρμπουνιώτη

Γεωργία-Δήμητρα Αχνούλα

Ορισμός

Ιδεολογική προσέγγιση, η οποία αφορά την αναγνώριση και την εκτίμηση των πολιτισμικών διαφορών και το σεβασμό της ταυτότητας των μειονοτικών ομάδων στο κοινωνικό πλαίσιο (Verkuyten, 2006)

Βασικές Αρχές

- Αναγνώριση, κατανόηση & εκτίμηση της διαφορετικότητας μεταξύ των ομάδων
- Αξία φυλής και εθνικότητας
- Αποδοχή - Σεβασμός - Εκτίμηση του «ανήκειν» σε μία ομάδα
(Plaut, Thomas, Hurd & Romano, 2018)
- Πλουραλισμός (Huo & Molina, 2006)
- Μερικό απότοκο του Φιλελευθερισμού (Meer & Modood, 2012)

Προϋποθέσεις

- Απουσία απειλής από τα κράτη προέλευσης των μειονοτήτων
 - Προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις μειονοτικές ομάδες, που επιδιώκουν αυτο-διαχείριση (π.χ. Ινδιάνοι, Βάσκοι, κ.α.)
- (Kymlicka, 2010)

Μορφές Πολυπολιτισμικότητας

- «Σημαντικές Διαφορές» - Εκμάθηση & εξοικείωση με τις πολιτισμικές διαφορές μεταξύ ομάδων
 - «Εκτίμηση Συνεισφορών» - Αναγνώριση και εκτίμηση των θετικών συνεισφορών των διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων
 - «Διατήρηση Πολιτισμού» - Εστίαση στην διατήρηση των αξιών & παραδόσεων των μειονοτικών ομάδων στην κυρίαρχη χώρα – πολιτισμό
- (Rosenthal & Levy, 2010)

Μοτίβα Πολυπολιτισμικότητας

1. Ενίσχυση των ιθαγενών (π.χ. Ινδιάνοι-Αμερικανοί, Μαόρι)
2. Αυτονομία και διαμοιρασμός εξουσίας για κρατίδια - εθνικές ομάδες (π.χ. Σκωτία & Ουαλία Ηνωμένου Βασιλείου, Βάσκοι & Καταλονία Ισπανίας)
3. Πολυπολιτισμική υπηκοότητα για το μεταναστευτικό πληθυσμό:
 - πολιτικά-νομικά δικαιώματα
 - υιοθέτηση πολυπολιτισμικότητας στο σχολικό πρόγραμμα
 - εθνοτική εκπροσώπηση και κοινωνική ευαισθητοποίηση στα Μ.Μ.Ε.
 - διατήρηση πολιτισμικής κληρονομιάς
 - διπλή υπηκοότητα
 - χρηματοδότηση εθνοτικών οργανώσεων για την στήριξη πολιτισμικών εκδηλώσεων
 - ενισχυτικές δράσεις για τις εν ανάγκη μειονότητες

(Kymlicka, 2010)

Πλεονεκτήματα (1)

- Η έκθεση σε μια πολυπολιτισμική ιδεολογία μειώνει την προκατάληψη μεταξύ των μελών της κοινωνίας
- Ενισχύει θετικά την αλληλεπίδραση μεταξύ ατόμων διαφορετικών φυλών
- Συμβάλλει στην ανίχνευση και αφομοίωση των διακρίσεων (White Canadian – Aboriginal Canadian)

(Plaut et al., 2018)

Πλεονεκτήματα (2)

- Μεγαλύτερη αίσθηση αποδοχής των μειονοτήτων (Igarashi, 2019)
- Αύξηση αυτοεκτίμησης και μείωση περιθωριοποίησης των μελών μειονοτικών ομάδων
- Προώθηση αισθήματος εθνοτικής ταυτότητας των μελών μη κυρίαρχων ομάδων
- Αύξηση στήριξης των φιλελεύθερων δημόσιων πολιτικών πρακτικών
(Rosenthal & Levy, 2010)

Μειονεκτήματα (1)

- Ενίσχυση εχθρότητας στις περιπτώσεις, όπου η πολιτισμικά κυρίαρχη ομάδα αισθάνεται απειλή
- Συνεχιζόμενη χρήση στερεοτυπικών χαρακτηρισμών για μειονοτικές ομάδες
- Ψευδαίσθηση ισότητας και απουσίας διάκρισης

(Plaut et al., 2018)

Μειονεκτήματα (2)

- Αύξηση εστίασης στις διαφορές παρά στις ομοιότητες των πολιτισμικών ομάδων → ↑ προκατάληψη (Meer & Modood, 2012· Rosenthal & Levy, 2010)
- Παροχή ιδεολογικού μανδύα για εθνικιστικές και ρατσιστικές αντιλήψεις
- Αύξηση προκατάληψης ατόμων με υψηλή κοινωνική προκατάληψη
- Μείωση αυτοεκτίμησης των μελών των κυρίαρχων πολιτισμικών ομάδων

(Rosenthal & Levy, 2010)

Δραστηριότητα - Πρόβλημα & πιθανή λύση

- Ταυτοποίηση προβλήματος: Μειωμένη ενσωμάτωση μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια
- Παράγοντες που προϋπάρχουν και συντηρούν το πρόβλημα:
Έλλειψη πολιτισμικής ποικιλότητας τον 20ο αιώνα → συντηρητική ελληνική κοινωνία
→ σχολικό πλαίσιο που προωθεί κυρίως την κυρίαρχη ελληνική κουλτούρα
- Εάν τα παιδιά αναγνωρίσουν, κατανοήσουν και εκτιμήσουν την διαφορετικότητα μεταξύ των διαφορετικών πολιτισμικών ομάδων, τότε θα διευκολυνθεί η αρμονική ένταξη των μαθητών από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα στο σχολείο

Δραστηριότητα - Σκοπός & ωφέλεια

- Γενικός σκοπός: η αρμονική ένταξη των μαθητών διαφορετικών πολιτισμικών πλαισίων στο σχολείο
- Επιμέρους στόχοι: ανάδειξη, εκτίμηση & βίωση της πολιτισμικής κληρονομιάς χωρών από όλο τον κόσμο μέσω της επαφής των μαθητών με τα παιχνίδια, τη γαστρονομία και τη μουσική της εκάστοτε χώρας
- Άμεσα ωφελούμενοι: μαθητές
- Έμμεσα ωφελούμενοι: ευρύτερη σχολική κοινότητα και, κατ' επέκταση, το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο

Δραστηριότητα - Διαδικασία & χρονοδιάγραμμα

- Έγκριση και επιδότηση από εκπαιδευτική περιφέρεια
- Εφαρμογή του προγράμματος από τους εκπαιδευτικούς κατόπιν εκπαίδευσής τους από σχολικούς ψυχολόγους
- Τάξεις: Α - Δ Δημοτικού
- Διάρκεια: 6 εβδομάδες
- Ώρες ωρολογίου προγράμματος: 1 ώρα Ευέλικτης Ζώνης & 1 ώρα Γυμναστικής ανά εβδομάδα
 - Ώρα Ευέλικτης Ζώνης: Φαγητό με συνοδεία μουσικής από την εκάστοτε χώρα
 - Ώρα Γυμναστικής: Παιχνίδι προερχόμενο από την εκάστοτε χώρα
- Στην αρχή της κάθε ώρας της δραστηριότητας τα παιδιά θα χαιρετιούνται σύμφωνα με τον χαιρετισμό της εκάστοτε χώρας

Δραστηριότητα - Διαδικασία & μέσα

- Μέσα: Όργανα γυμναστικής του σχολείου, υπολογιστής, ηχεία, συνεργασία με catering για την παρασκευή των φαγητών
- Μουσική: επιλογή από τις διαθέσιμες λίστες του Spotify με λέξη-κλειδί το όνομα της εκάστοτε χώρας
- Καταγραφή ημερολογίου δραστηριότητας από τους εκπαιδευτικούς με στόχο την αξιολόγηση της παρέμβασης

*Προκαταρκτικός έλεγχος των πιθανών αλλεργιών των παιδιών σε σχέση με τα συστατικά των φαγητών

Δραστηριότητα - Εφαρμογή (1)

Χώρα	Χαιρετισμός	Παιχνίδι	Φαγητό
Αργεντινή	Αγκαλια και μερικά απαλά χτυπήματα στην πλάτη	Κλούβιο αυγό (huevo podrido)	Empanadas
Ιαπωνία	Ήπια υπόκλιση	Μεγάλο φανάρι	Yakitori
Αλβανία	Σταυρωτό φιλί * 3	Μπάλα βαθειά (τροποποιημένο για ομάδες)	Tave Kosi
Νιγηρία	Χειραψία	4 αρχηγοί	chakalaka and pap

Δραστηριότητα - Εφαρμογή (2)

Χώρα	Χαιρετισμός	Παιχνίδι	Φαγητό
Συρία	Ανύψωση αριστερού χεριού προς τα επάνω, πρώτα ακουμπώντας την καρδιά, μετά το μέτωπο και τελικά προς τα μπροστά και έξω. Η κίνηση συνοδεύεται με την φράση «σαλαάμ αλέκουμ» που θα πει «η ειρήνη μαζί σου»	Τα τα ταϊέ	Muhammara
Τουρκία	Χειραψία με τα δύο χέρια ή αγκαλιά και φιλιά και στα δύο μάγουλα	Σκλέτζα	Gozleme

Δραστηριότητα - Αξιολόγηση (1)

- Ερωτήσεις προς αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δραστηριότητας:
 1. Σου αρέσει που υπάρχουν παιδιά και από άλλες χώρες στην τάξη;
 2. Έχεις φίλους από άλλες χώρες στην τάξη;
 3. Πιστεύεις ότι σε όλες τις χώρες χαιρετάμε με τον ίδιο τρόπο;
 4. Πιστεύεις ότι τα φαγητά της χώρας σου διαφέρουν από τα φαγητά άλλων χωρών;
 5. Πιστεύεις ότι η μουσική της χώρας σου διαφέρει από την μουσική άλλων χωρών;
 6. Πιστεύεις ότι τα παιχνίδια της χώρας σου διαφέρουν από τα παιχνίδια άλλων χωρών;
 7. Θα ήθελες να μάθεις κι άλλα πράγματα για άλλες χώρες και πολιτισμούς;

Δραστηριότητα - Αξιολόγηση (2)

- Η διεξαγωγή των ερωτήσεων θα γίνει προφορικά από τους εκπαιδευτικούς με κάθε παιδί ξεχωριστά, πριν και μετά την παρέμβαση (διαχρονική αξιολόγηση)
- Οι απαντήσεις των παιδιών θα αξιολογούνται με μία πενταβάθμια κλίμακα Likert: 1=Καθόλου, 2=Λίγο, 3=Μέτρια, 4=Πολύ, 5=Πάρα πολύ
- Με βάση το ημερολόγιο δραστηριότητας θα αξιολογηθεί η πιστή εφαρμογή της παρέμβασης και οι ενδεχόμενες δυσκολίες
- Μετά το πέρας της δραστηριότητας θα διοργανωθεί ημερίδα για την παρουσίαση της παρέμβασης στους γονείς και την ευρύτερη κοινότητα

Προτάσεις για το εκπαιδευτικό πλαίσιο

- Εκδηλώσεις, προγράμματα, σεμινάρια για τη εκμάθηση της ιστορίας, του πολιτισμού και της συμβολής συγκεκριμένων φυλών και εθνοτήτων (π.χ. Μήνας Ισπανικής Κληρονομιάς)
- Ένταξη της πολυπολιτισμικής προσέγγισης στο πρόγραμμα σπουδών (π.χ. Ιστορία, Καλλιτεχνικά)

(Rosenthal & Levy, 2010)

Βιβλιογραφία (1)

- Huo, Y. J., & Molina, L. E. (2006). Is pluralism a viable model of diversity? The benefits and limits of subgroup respect. *Group Processes & Intergroup Relations*, 9(3), 359–376. doi:10.1177/1368430206064639
- Igarashi, A. (2019). Till multiculturalism do us part: Multicultural policies and the national identification of immigrants in European countries. *Social science research*, 77, 88-100.
- Kymlicka, W. (2010). The rise and fall of multiculturalism? New debates on inclusion and accommodation in diverse societies. *International social science journal*, 61(199), 97-112.
- Meer, N., & Modood, T. (2012). How does Interculturalism Contrast with Multiculturalism? *Journal of Intercultural Studies*, 33(2), 175-196. doi: 10.1080/07256868.2011.618266
- Plaut, V., Thomas, K., Hurd, K., & Romano, C. (2018). Do Color Blindness and Multiculturalism Remedy or Foster Discrimination and Racism?. *Current Directions In Psychological Science*, 27(3), 200-206. doi: 10.1177/0963721418766068

Βιβλιογραφία (2)

Rosenthal, L., & Levy, S. R. (2010). The colorblind, multicultural, and polycultural ideological approaches to improving intergroup attitudes and relations. *Social Issues and Policy Review*, 4(1), 215-246.

Verkuyten, M. (2006). Multicultural recognition and ethnic minority rights: A social identity perspective. *European Review of Social Psychology*, 17(1), 148–184.

Σας ευχαριστούμε πολύ για την
προσοχή σας!

